

Postadres:
Postbus 2
7740 AA Coevorden
Telefoon 14 0524
Fax 0524-598555
info@coevorden.nl
www.coevorden.nl

Aan de raad van de gemeente Coevorden

Bezoekadres:
Kasteel 1
7741GC Coevorden

Afdeling/Team Vastgoed & Infrastructuur
Behandeld door A.S. Swama-Kuper
Kenmerk 45972-2024
Bijlage(n)
Coevorden
Onderwerp Voortgang van de invoering van het tarief op restafval per 1 januari 2025

Verzenddatum: 29 augustus 2024

Geachte leden van de raad,

Tijdens de raadsvergadering van 12 december 2023 heeft u ingestemd met de invoering van een nieuwe tariefstructuur van de afvalstoffenheffing per 1 januari 2025. Deze nieuwe tariefstructuur houdt in dat het tarief afvalstoffenheffing wordt opgesplitst in een vast tarief en een variabel tarief. Het totale variabele tarief is een optelsom van het aantal keer per jaar dat inwoners hun restafvalcontainer ter lediging aanbieden of een inworp doen in de ondergrondse verzamelcontainer voor restafval. Het variabele tarief is daarmee afhankelijk van de mate van afvalscheiding van inwoners en hun aanbodgedrag met betrekking tot restafval. Wij noemen dit gemakshalve het tarief op restafval.

Sinds het raadsbesluit van 12 december 2023 is intern en in samenwerking met externe partners, in het bijzonder Area Reiniging, hard gewerkt aan het opstarten, ontwikkelen en invoeren van zaken die randvoorwaardelijk zijn om het tarief op restafval goed voorbereid in te kunnen voeren. Via deze brief willen we u op de hoogte stellen van de activiteiten die in dit kader reeds zijn ondernomen. Daarnaast willen we u inzicht bieden in de werkzaamheden die op korte en lange termijn plaatsvinden. Voor de overzichtelijkheid zetten wij dit per aandachtsveld hieronder uiteen.

Chippen van de restafvalcontainers ter registratie van het aantal ledigingen

Sinds april hangen de chauffeurs van Area tijdens de ledigingsrondes labels aan de restafvalcontainer als deze nog niet is voorzien van een (werkende) chip. Met de chips, die adresgebonden zijn, kunnen we per 1 januari 2025 het aantal ledigingen registreren. Op de labels staat vermeld dat inwoners contact kunnen opnemen met Area om een chipafpraak te maken. Wij hebben hier via onze gemeentelijke kanalen, zoals de sociale media en de Coevorder Courant, aandacht aan geschonken. Daarnaast zijn wij in juli gestart met het gericht aanschrijven van adressen waarvan uit de administratie van Area is gebleken dat de restafvalcontainer nog geen werkende chip heeft. Wij blijven via de gemeentelijke kanalen en middels gerichte brieven aandacht vragen voor het laten chippen van de restafvalcontainer.

Vanaf 1 oktober 2024 ledigt Area de restafvalcontainer niet langer als deze niet beschikt over een werkende chip. Daarmee willen we inwoners een extra stimulans geven om een chipafpraak te maken, zodat het systeem per 1 januari 2025 naar behoren kan werken. Vanaf 1 oktober hangt Area daarom opnieuw labels aan containers die nog gechipt dienen te worden.

De registratie van inworpen in de (ondergrondse) verzamelcontainers voor restafval verloopt via de milieupas en de paslezer op de betreffende containers. Alle verzamelcontainers voor restafval zijn reeds voorzien van een paslezer in het kader van registratie en toegangsregulatie.

Aanschaf en implementatie van de huisvuilmodule ten behoeve van de aanslagoplegging

Het tarief op restafval is een splitsing van het tarief afvalstoffenheffing in een vast tarief en een variabel tarief. De aanslagoplegging van deze tarieven gebeurt door het team Belastingen. Hiervoor is een huisvuilmodule aangeschaft, waarin verschillende factoren die invloed hebben op de hoogte van het totale tarief afvalstoffenheffing samenkomen. Hierbij valt te denken aan het aantal ledigingen en inworpen, maar ook aan flankerende maatregelen als de kwijscheldingsregeling en de vrijstelling van

ledigingen en inwerpen vanwege een medische indicatie. Zonder een goed werkende huisvuilmodule kunnen geen aanslagen worden opgelegd en kan het tarief op restafval niet worden ingevoerd.

De huisvuilmodule is in de afgelopen maanden uitvoerig getest door onze afdelingen Belastingen en Informatievoorziening. Op het moment worden de laatste controles uitgevoerd, zodat van 1 november tot en met 31 december tests in de vorm van bestandsuitwisselingen tussen Area en de gemeente kunnen plaatsvinden, bijvoorbeeld met betrekking tot ledigingen en inwerpen en mutaties op het gebied van verhuizingen en overlijdens. We koersen op de ingangsdatum van 1 januari 2025, waarbij we tot die tijd regelmatig evalueren of de huisvuilmodule naar behoren werkt. Als dit niet het geval is, zijn we genooddaakt de invoering van het tarief op restafval uit te stellen. Wij houden daarom een vinger aan de pols en zoeken met de leverancier van de belastingmodule naar passende oplossingen om het systeem gereed te hebben voor 2025.

Uitbreiding van het aantal boven- en ondergrondse verzamelcontainers

Met ingang van juli jl. is Area begonnen met de plaatsing van in totaal 120 boven- en ondergrondse verzamelcontainers voor restafval, PMD, GFE, glas, textiel, oud papier en luiers op meer dan 60 locaties. De locaties zijn vastgelegd in een plaatsingsplan, dat eerst zes weken ter inzage heeft gelegen. Met de uitbreiding van de inzamelvoorzieningen willen we - met name voor onze hoogbouwbewoners - de mogelijkheden tot afvalscheiding verbeteren, zodat minder restafval overblijft. Op 13 locaties in de gemeente worden luierscontainers gerealiseerd voor ouders met jonge kinderen, opdat zij niet financieel worden benadeeld onder het tarief op restafval. De luierscontainers stellen we ook ter beschikking aan inwoners met incontinentiemateriaal als onderdeel van de medische vrijstelling.¹ Met de luierscontainers creëren we tevens een basisinfrastructuur voor wanneer een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor luiers en incontinentiemateriaal tot stand komt en gescheiden inzameling van deze afvalstroom verplicht wordt. Aangezien aan het gebruik van de luierscontainers voorwaarden verbonden zijn, dienen inwoners hier eerst toegang tot aan te vragen.

De afvalinzameling in de binnenstad van Coevorden zal vanaf volgend jaar grotendeels ondergronds plaatsvinden. Hiermee creëren we een strakker en schoner straatbeeld. Wij hebben alle inwoners die aangesloten worden op verzamelcontainers in april gericht aangeschreven om kenbaar te maken dat zij de overstap maken naar centrale, ondergrondse inzameling. Bij woningen aan de noordelijk gelegen straten zoals de Burgemeester van der Lelysingel houden we de huis-aan-huisinzameling in stand. Hier betreft het grote percelen met voldoende ruimte om op eigen terrein containers te stallen en deze op een veilige, ruim opgezette locatie ter lediging aan te bieden. Voor inwoners in de binnenstad van Coevorden geldt dat zij beschikking blijven hebben over een GFT-container wanneer zij een tuin hebben.

De plaatsing van ondergrondse containers op locaties met een grote archeologische waarde, zoals in de binnenstad van Coevorden, vindt plaats onder archeologische begeleiding. We verwachten dat alle containers in oktober, uiterlijk november dit jaar geplaatst en in gebruik zijn. Inwoners die worden aangesloten op verzamelcontainers voor restafval, PMD en GFE ontvangen voorafgaand aan de plaatsing een brief van Area met daarin alle relevante informatie over het gebruik van de containers.

Communicatiecampagne 'Zunig met afval = zo gedaan'

Communicatie over het tarief op restafval is een doorlopend proces. Wij hebben daarom vroeg in het jaar de websitepagina vernieuwd, waar het tarief op restafval een prominente plek heeft gekregen. De website wordt in de loop van het jaar verder aangescherpt en uitgebreid. In het kader van toegankelijkheid en begrijpelijkheid werken we bijvoorbeeld aan een interactieve kaart voor de locaties van ondergrondse containers en bouwen we een rekentool waarmee inwoners straks hun totale afvalstoffenheffing kunnen berekenen op basis van het aantal ledigingen of inwerpen van hun huishouden. Deze aantallen zijn per 2025 in de Area Afval-app in te zien.

Begin mei zijn we gestart met onze communicatiecampagne 'Zunig met afval = zo gedaan'. Onder deze noemer delen we berichten over afval en hergebruik via onze gemeentelijke kanalen. In mei zijn we begonnen met het communiceren van de belangrijkste informatie rondom het tarief op restafval. In de periode juni tot en met september focust de campagne zich op de meest voorkomende huishoudelijke grondstofstromen, zijnde PMD, GFT, oud papier, glas en textiel. We delen onder meer informatie over de afvalkringloop, vervuiling van grondstoffen en afkeur en geven tips om het afval goed te scheiden. Ook andere relevante berichtgeving, bijvoorbeeld over het laten chippen van de restafvalcontainer, continueren we in deze periode als onderdeel van onze communicatiecampagne.

Vanaf september spitst de campagne zich meer toe op het tarief op restafval. Hierbij valt te denken aan communicatie omtrent flankerende maatregelen als de nieuwe luierscontainers en de medische vrijstelling.

¹ Inwoners met een medische vrijstelling bieden we ook de mogelijkheid om het incontinentiemateriaal bij het restafval in te gooien en hiervoor een aantal gratis ledigingen of inwerpen te verkrijgen.

We onderzoeken de beste manieren waarop wij deze doelgroepen kunnen bereiken. Ook communiceren we vroegtijdig over het handhavingstraject en herhaaldelijk over de tarieven afvalstoffenheffing, wanneer deze door uw raad zijn vastgesteld, en de manier van afrekening. In november ontvangen alle huishoudens een huis-aan-huis krant met daarin alle relevante informatie van de voorgaande maanden.

Na de invoering van het tarief op restafval blijft communicatie een belangrijk middel om de afvalscheiding te verbeteren en de afkeur van grondstofstromen te minimaliseren. In dat kader zetten we ook afvalcoaches in om voorlichting te geven bij onbewust verkeerd scheidingsgedrag. Daarnaast houden we het aanbiedgedrag van inwoners nauwlettend in de gaten. Zogeheten nulaanbieders kunnen duiden op ongewenst ontwijkgedrag en bij veelaanbieders bestaat de mogelijkheid dat zij het tarief op restafval nog onvoldoende begrijpen. Op basis van dergelijke data richten we gerichte communicatie in.

Handhaving op afvaldump, bijplaatsingen en vervuiling van grondstofstromen

Goede voorlichting in de vorm van communicatie combineren we met een stevig handhavingstraject. Hieraan ten grondslag ligt een handhavingplan, dat in september in het college zal worden vastgesteld. Het plan doen wij uw raad in oktober ter kennisgeving toekomen, samen met een voorstel om geld vrij te maken om in aanvulling op de restafvalcontainers ook de PMD- en GFT-containers te laten bechippen. Hiermee kunnen wij doelmatiger handhaven op containervervuiling en daarmee de afkeur van grondstofstromen minimaliseren. Ook hebben we hierdoor meer inzicht in de in omloop zijnde containers.

Gedurende het hele handhavingstraject is het geven van voorlichting het uitgangspunt. Hier ligt sinds mei dit jaar, bij aanvang van de communicatiecampagne, en in het bijzonder in het eerste kwartaal van 2025 de focus op. Het gaat hier om onbewust verkeerd scheidingsgedrag, bijvoorbeeld doordat inwoners niet weten wat in welke container mag. We zetten vanaf januari afvalcoaches in om de PMD- en GFT-containers te controleren. Zij hangen labels aan de containers als hier vervuiling in is aangetroffen en vinken aan om welk soort vervuiling het gaat. Op basis van meldingen van de afvalcoaches kunnen wij gerichte communicatie inrichten om doelgroepen te bereiken waar de mate en kwaliteit van afvalscheiding achterblijft. De afvalcoaches zijn ook op afroep beschikbaar om voorlichting te geven aan inwoners die hier behoefte aan hebben.

Na het eerste kwartaal van 2025 treden we strenger op bij onbewuste containervervuiling. Over dit omslagpunt gaan wij via onze gemeentelijke kanalen communiceren. Bij herhaaldelijke onbewuste containervervuiling kunnen de boa's door de afvalcoaches worden benaderd om boetes uit te schrijven indien containervervuiling vaker dan 3 keer is aangetroffen bij hetzelfde adres. Met deze kaders, die zijn vervat in het handhavingplan, creëren we consistent beleid om op terug te kunnen vallen wanneer we met voorlichting niet het gewenste doel, namelijk goede afvalscheiding, bereiken.

Daarnaast worden de boa's per 1 januari 2025 ingezet om te handhaven op bewust ontwijkgedrag, bijvoorbeeld in de vorm van afvaldump en bijplaatsingen bij ondergrondse containers, maar ook bij bewuste containervervuiling. Dergelijke acties worden, indien het afval te herleiden is naar een persoon, na een eventuele waarschuwing beboet. De boa's treden in eerste instantie op basis van de vigerende afvalstoffenverordening strafrechtelijk op; waar nodig zal bestuursrechtelijk worden opgetreden.

Actualisatie van de juridische kaders

Dit jaar zijn de Afvalstoffenverordening gemeente Coevorden 2024 (hierna: afvalstoffenverordening) en het bijbehorende Uitvoeringsbesluit krachtens de Afvalstoffenverordening gemeente Coevorden 2024 (hierna: uitvoeringsbesluit) vastgesteld. Met de afvalstoffenverordening stelt de gemeente regels over de inzameling en overdracht van afvalstoffen binnen de gemeente. Nadere regels over de feitelijke uitvoeringspraktijk van de afvalinzameling zijn vervat in het uitvoeringsbesluit. Aanleiding voor de actualisatie van de juridische kaders was de gedateerdheid, waardoor deze niet langer aan landelijke en lokale wet- en regelgeving voldeden. Vanwege (recente) beleidskeuzes, zoals de invoering van het tarief op restafval en daaraan gerelateerde projecten als gescheiden inzameling van luiers, was de behoefte aan wettelijke kaders die aansloten bij de actualiteit extra groot. Hiermee konden wij ons beleid tijdig van een wettelijke grondslag voorzien en duidelijkheid aan onze inwoners bieden over de actuele regelgeving.

2024 kan in dit licht worden gezien als een overgangsjaar, waarin aan veel beleidskeuzes uitvoering is en wordt gegeven. Per 2025 verwachten wij deze projecten te hebben afgerond. Dat vraagt opnieuw om een herziening van de afvalstoffenverordening en het uitvoeringsbesluit. Gezien de recente herijking van de juridische kaders zal deze actualisatie zich beperken tot het toevoegen of aanscherpen van bepalingen die per 2025 van kracht zijn en het verwijderen van bepalingen die in het verleden liggen. De meeste aanpassingen zullen worden doorgevoerd in het uitvoeringsbesluit gezien de aard van dit document in relatie tot het tarief op restafval. De aanpassingen in de afvalstoffenverordening worden in november of december na een periode van terinzagelegging aan u voorgelegd. Het college beslist in december na een soortgelijk traject over de aanpassingen in het uitvoeringsbesluit.

Bij de actualisatie van de afvalstoffenverordening en het uitvoeringsbesluit kijken we ook naar andere beleidskeuzes die een plek dienen te krijgen in onze wet- en regelgeving. Indien relevant verwerken we tevens redactionele wijzigingen. Hiermee beogen we wettelijke kaders neer te zetten die toekomstbestendig zijn, zodat we in de nabije toekomst geen additionele wijzigingen hoeven door te voeren met betrekking tot de bestaande bepalingen. Toekomstige beleidswijzigingen en wijzigingen in landelijke regelgeving kunnen echter nog wel aanleiding geven tot het opnieuw actualiseren van de juridische kaders. Dit bekijken we op jaarlijkse basis.

Tariefbepaling en de verordening afvalstoffenheffing 2025

Een belangrijk onderdeel van het tarief op restafval zijn de tarieven afvalstoffenheffing die wij per 2025 gaan heffen. Uw raad stelt de tarieven vast bij behandeling van de verordening afvalstoffenheffing 2025. In dat kader hebben wij een voorstel voorbereid dat geagendeerd is voor de raadsvergadering van 24 september aanstaande. Normaliter wordt de verordening afvalstoffenheffing bij de begrotingsbehandeling in november door uw raad vastgesteld. Wij hebben ervoor gekozen om de verordening afvalstoffenheffing eerder dan gebruikelijk aan u voor te leggen. We hebben daarmee meer tijd om de financiële gevolgen van het tarief op restafval tijdig, zorgvuldig en herhaaldelijk richting onze inwoners te communiceren.

Ten grondslag aan de tarieven ligt een kostendekkendheidsonderzoek waarmee wij hebben gecontroleerd welke baten en lasten wij ten gunste of ten laste mogen brengen van de afvalstoffenheffing. In dat kader onderzoeken wij nog of wij de dividendinkomsten vanuit Area kunnen storten in een egalisatievoorziening ten behoeve van de afvalinzameling. Verder hebben wij bij de tariefbepaling zoveel mogelijk rekening gehouden met de kaders die u op 12 december 2023 bij de raadsbehandeling van het voorstel tot invoering van het tarief op restafval aan ons heeft meegegeven. Op 12 december 2023 hebben wij tevens voorbeeldtarieven aan u voorgelegd. Met ons huidige voorstel wijken wij af van deze voorbeeldtarieven en het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid. Een verklaring hiervoor treft u in het raadsvoorstel behorende bij de verordening afvalstoffenheffing 2025.

In de verordening afvalstoffenheffing 2025 zijn de tarieven en flankerende maatregelen voor het tarief op restafval vervat. Ook de aanslagoplegging, waarbij het vastrecht bij het begin van het belastingjaar en het variabel tarief aan het einde van het belastingjaar worden opgelegd, heeft een plek gekregen in de verordening. Communicatie omtrent de tarieven, het flankerend beleid en de manier van aanslagoplegging is ingepland voor het vierde kwartaal van 2024 en continueren we in 2025.

Monitoring na invoering van het tarief op restafval

Met alleen de invoering van het tarief op restafval per 1 januari 2025 zijn we er nog niet. Om de effecten van de maatregel te kunnen meten, stellen we een plan van aanpak op voor de monitoring en evaluatie. Op basis van kwalitatieve en kwantitatieve data kunnen we het beleid bijsturen, zodat we de mate en kwaliteit van de afvalscheiding kunnen blijven verbeteren. Met de data is het ook mogelijk om vergelijkingen te trekken met omliggende gemeenten met een tarief op restafval om te bepalen of onze resultaten binnen de marges vallen.

De monitoring zal zich toespitsen op meerdere onderdelen. Hierbij valt te denken aan zaken als de hoeveelheid huishoudelijk restafval, de vervuiling van grondstofstromen en eventuele afvaldump, maar ook het gebruik van de luiercontainers, kwijtscheldingsregeling en medische vrijstelling. We kijken in deze context tevens naar de werkelijke baten en lasten ten gevolge van het aanbodgedrag van inwoners. Wij zijn voornemens de resultaten van de monitoring met enige regelmaat aan u en onze inwoners terug te koppelen.

Tot slot

Wij hopen u met deze brief inzicht te hebben geboden in de vorderingen ten aanzien van de invoering van het tarief op restafval. In het tweede kwartaal van 2025 ontvangt u de eerste resultaten van de monitoring en evaluatie. 2025 zullen wij verder gebruiken om eventuele verbetervoorstellen met betrekking tot het tarief op restafval voor te bereiden, alsook om voorbereidingen te treffen voor de heroverweging van het inzamelsysteem voor oud papier en karton.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Coevorden

de secretaris

K.M. Cornelissen

de burgemeester

R. Bergsma

